

Petar Strčić (1936. – 2019.)

Dana 23. lipnja 2019. preminuo je u 83. godini u Rijeci Petar Strčić, a 27. lipnja iste godine priređen mu je posljednji ispraćaj u Krasu na otoku Krku, gdje je i rođen 24. kolovoza 1936. godine. Petar Strčić bio je povjesničar i arhivist, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) te dugogodišnji voditelj (od 2001.) Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli.

Petar Strčić djetinjstvo i mladost (od 1937.) proveo je u Sušaku. Otac Antun poginuo mu je Narodnooslobodilačkoj borbi. Osnovnu školu pohađao je u Sušaku, Krasu i Rijeci, gimnaziju i glazbenu školu završio je u Sušaku i Rijeci. Diplomirao je povijest na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (1961.), gdje je i doktorirao (1991.). Vojni rok započeo je u Bileći u Školi rezervnih oficira pješadije, gdje je stekao čin rezervnoga potporučnika, i nastavio u Postojni (1961. – 1962.). Godine 1992. izabran je za člana suradnika, a 2000. za redovitoga člana HAZU u Razredu za društvene znanosti.

Od 1980. živio je i radio u Zagrebu, a posljednje godine proveo je u Sušaku.

Akademik Petar Strčić bavio se poviješću zapadne Hrvatske (Istra, Kvarner i Gorski kotar, prvenstveno za razdoblje XIX. i XX. stoljeća) i autor je ili suautor sedamdesetak knjiga i više od 2000 znanstvenih i stručnih rasprava i članaka, kao i radova publicističkoga karaktera.

Od 1959. do 1961. radio je u osnovnim školama u Vrbniku i Čavlima, a potom se zaposlio kao asistent i znanstveni asistent Sjevernojadranskoga instituta JAZU (1961. – 1978.) te stručni savjetnik Centra za historiju radničkog pokreta i NOB-a (1978. – 1980.) u Rijeci. Od 1980. do kraja 1990. obnašao je dužnost direktora Arhiva Hrvatske (danas Hrvatski državni arhiv) u Zagrebu, odnosno od početka 1991. Arhiva JAZU (danas HAZU) do umirovljenja 2002. godine (tj. volonterski do imenovanja novoga voditelja 2005.). Sudjelovao je u realizaciji sveučilišnih programa na svim trima razinama, i to na više hrvatskih sveučilišta. Obnašao je različite dužnosti u nizu strukovnih historiografskih i arhivističkih udruga u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji

i Republici Hrvatskoj, u Čakavskom saboru, Hrvatskom rodoslovnom društvu „Pavao Ritter Vitezović” itd.

Bio je urednik *Arhivskoga vjesnika*, kalendara *Jurina i Franina*, *Pazinskoga memorijala*, *Jadranskoga zbornika*, *Problema sjevernog Jadrana*, *Krčkoga zbornika*, *Otočkoga ljetopisa*, *Rijeke*, *Sv. Vida* itd.

Strčić je dobitnik Ordena rada sa srebrnim vijencem SFRJ, a za osobite zasluge za znanost Predsjednik Republike Hrvatske odlikovao ga je Redom Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića (2007.). Dobitnik je Nagrade Primorsko-goranske županije (2006.), Grada Rijeke za životno djelo (2011.) i bio je počasni građanin Grada Kastva, kao i općina Čavle/Grobnik, Dobrinj i Klana. Dobitnik je i niza drugih medalja, priznanja, zahvalnica i svakojakih počasti.

O njegovu se liku i djelu dosta pisalo, pojavljivao se od križaljki do haiku-poezije, a ovdje bih citirao ulomak iz članka „Aperçu za Petra Strčića, slavjenika” (*Zbornik u čast Petru Strčiću*, Rijeka, 2012., str. 51) akademika Nedjeljka Fabrija: „Sjevernojadranać korijenima, koji uvjetuju njegov životni stav, govor i ponašanje, korifeja i korjenika bodulska i po znanstvenom interesu i opusu, i po nenametljivoj osobnoj mitizaciji svega glagoljaškoga prostora od Istre do Senja i Krasa, prijatelj i akademik Petar Strčić jedan je od današnjih hrvatskih značajeva [...]”

Među mnogobrojnim citatima i anegdotama po kojima ćemo ga spominjati mi koji smo ga poznavali, iako je svakako najpoznatije svojevrsno kolokvijalno geslo Petra Strčića: „Nitko nikada ništa nije naučio – iz povijesti”, ovom prilikom ne bih se upuštao u raspravu o herodotskom pristupu i tukididskim motivacijama za bavljenje historiografijom, nego kao jedan od njegovih brojnih suradnika želim istaknuti ono njegovo karakteristično odzdravno pitanje „Jesmo li živahni?!” – popraćeno širokim osmijehom – koje je svojom učtivošću i nenametljivošću impliciralo zanimanje za znanstveni interes i konkretan rad te za zdravlje i privatnost, ali pritom pružajući prostor sugovorniku za izražavanje onoga o čemu mu se u tom konkretnom trenutku govorilo.

Marino Manin